

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 283/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., H., zastúpeného advokátom JUDr. B. K., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 89/2010 a jeho uznesením z 22. októbra 2010 a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru západ v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-243/BOK-ZA-2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2011 doručená sťažnosť JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní sp. zn. Tp 89/2010 a jeho uznesením z 22. októbra 2010 a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru západ (ďalej len „PPZ ÚBOK“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-243/BOK-ZA-2010.

Sťažovateľ bol uznesením vyšetrovateľa PPZ ÚBOK sp. zn. ČVS: PPZ-243/BOK-ZA-2010 z 20. októbra 2010 obvinený „zo spáchania zločinu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ a § 140 písm. c/ Tr. zákona formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. b / Tr. zákona“.

Následne uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 89/2010 z 22. októbra 2010

„(i) bol sťažovateľ podľa § 71 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby s tým, že väzba u sťažovateľa začína plynúť dňom 20.10.2010 od 10.36 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici,

(ii) podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nebola prijatá ponuka prevzatia záruky za ďalšie správanie sťažovateľa ponúknutá jeho manželkou JUDr. K. P.,

(iii) podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku per analógiám s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nebol prijatý písomný sľub sťažovateľa,

(iv) podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku per analógiám s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd nebola prijatá peňažná záruka sťažovateľa ponúknutá manželkou JUDr. K. P.“.

Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ *„ihned po jeho vyhlásení“* ústne do zápisnice sťažnosť, ktorú následne prostredníctvom svojich obhajcov odôvodnil.

O sťažnosti sťažovateľa rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6 Tost 31/2010 z 2. novembra 2010 tak, že napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu zrušil a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu.

Sťažovateľ poukazuje na stabilizovanú judikatúru ústavného súdu, ako aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zastáva názor, že uznesením špecializovaného trestného súdu došlo k zásahu do jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení svojej sťažnosti poukazuje v prvom rade na skutočnosť, že uznesenie špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 89/2010 z 22. októbra 2010 bolo najvyšším súdom zrušené z dôvodov, na ktoré sťažovateľ poukázal vo svojej sťažnosti proti tomuto uzneseniu. O samotnú skutočnosť zrušenia uznesenie špecializovaného trestného súdu opiera svoje tvrdenie, že v jeho prípade nebolo vzatie jeho osoby do väzby a s tým spojené pozbavenie osobnej slobody vykonané postupom ustanoveným zákonom.

K ďalšiemu odôvodneniu svojej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že *„dňa 20.10.2010 pri svojom výsluchu pred vyšetrovateľom Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru západ, oddelenia vyšetrovania v Trnave v procesnom postavení obvineného požiadal vyšetrovateľa o nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu. Taktiež obhajca sťažovateľa JUDr. Z. C. požiadala dňa 20.10.2010 vyšetrovateľa o nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu a o vyhotovenie jeho fotokópií. Vyšetrovateľ Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru západ, oddelenia vyšetrovania v Trnave dňa 20.10.2010 túto žiadosť obhajcu sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že v zmysle § 69 ods. 2 Tr. poriadku v súčasnom stave jednej vyšetrovanej veci túto žiadosť zamietla, nakoľko nie je možné vykonať také opatrenia, ktoré by zabránili zmareniu alebo podstatnému sťaženou dosiahnutia účelu trestného stíhania. Ani Špecializovaný trestný súd v Pezinku,*

pracovisko Banská Bystrica neprijal opatrenia za účelom umožnenia nazrieť sťažovateľovi ani obhajcovi sťažovateľa aspoň do časti vyšetrovacieho spisu, ktorý mu bol predložený v súvislosti s rozhodovaním o väzbe. Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica mal vedomosť o tom, že sťažovateľovi ani jeho obhajcovi vyšetrovateľ neumožnil nahliadnuť ani do časti vyšetrovacieho spisu, tento nedostatok ani neodstránil a nevyhovel tak požiadavke na rovnosť zbraní medzi prokurátorom a obvineným sťažovateľom v zmysle čl. 5 ods. 4 Dohovoru, a preto došlo k jeho porušeniu. Vzhľadom na tieto skutočnosti sťažovateľ ako obvinený nemal vedomosť na základe akých skutočností bolo rozhodnuté o vznesení obvinenia voči jeho osobe ako aj o podaní návrhu na vzatie do väzby. S takto uvedenými procesné zabezpečenými dôkazmi sťažovateľ nemal možnosť oboznámiť sa a nemohol sa k nim ani vyjadriť. Vzhľadom na uvedené som teda nemal možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré mali odôvodňovať väzobné dôvody, rovnako ako k dôkazom o nich, čím bolo porušené sťažovateľove právo na obhajobu a spravodlivé súdne konanie, nakoľko konanie nebolo skutočne kontradiktórne a nebola zaručená rovnosť zbraní. Postupom vyšetrovateľa Prezídium Policajného zboru - úrad boja proti organizovanej kriminalite a Úradu Špeciálnej prokuratúry Slovenskej republiky, keď mi bola odoprené realizovať moje právo na nahliadnutie do spisu, bol porušený princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní.“

Porušenie označených práv vidí sťažovateľ aj v skutočnosti, že zo strany PPZ ÚBOK nebolo oprávneným osobám doručené uznesenie o spojení vecí sp. zn. ČVS: PPZ-193/BOK-ZA-2010 z 20. októbra 2010, „čím sťažovateľovi ani neumožnili podať voči nemu sťažnosť“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 22.10.2010, sp. zn. Tp 89/2010 bolo porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Prezídium Policajného zboru Slovenskej republiky - úrad boja proti organizovanej kriminalite a Špecializovaný trestný súd Slovenskej republiky svojím postupom, keď neumožnili nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu sťažovateľovi a ani jeho obhajcovi

JUDr. Z. C. v súvislosti s jej žiadosťou zo dňa 20.10.2010 a zároveň postupom, keď nedoručili uznesenie o spojení vecí zo dňa 20.10.2010 sp. zn. ČVS: PPZ-193/BOK-ZA-2010, pričom sťažovateľovi ani neumožnili podať voči nemu sťažnosť, porušili základné právo sťažovateľa na kontradiktórne konanie a princíp rovnosti zbraní zaručené v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Sťažovateľovi JUDr. P. P. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Eur (slovom päťdesiatisíc eur), ktoré mu je Špecializovaný trestný súd povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a 10 000 Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Prezídium policajného zboru Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi JUDr. P. P. sa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 261,82 Eur (slovom dvestošesťdesiatjeden eur osemdesiatdva centov), ktoré je povinný vyplatiť sťažovateľovi Špecializovaný trestný súd povinný vyplatiť, a to účet právneho zástupcu JUDr. B. K., advokáta do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 89/2010 a jeho uznesením z 22. októbra 2010 a postupom PPZ ÚBOK v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-243/BOK-ZA-2010.

1. Vo vzťahu k namietanému postupu PPZ ÚBOK, ktorým nebolo sťažovateľovi ani jeho obhajcovi umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu sp. zn. ČVS: PPZ-243/BOK-ZA-2010, ako aj vo vzťahu k námietke nedoručenia uznesenia o spojení vecí sp. zn. ČVS: PPZ-193/BOK-ZA-2010 z 20. októbra 2010 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietaný aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V danom prípade sa vec sťažovateľa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádza v tzv. predsúdnom štádiu trestného konania. Ústavný súd pre tieto prípady opakovane konštatoval povinnosť všeobecného súdu, ktorému bude podaná obžaloba, skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu obžaloby, a to tiež so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd v prípravnom konaní. Všeobecný súd má podľa Trestného poriadku aplikovateľného na tento prípad celý rad účinných procesných nástrojov ako zabezpečiť nápravu prípadného porušenia základných práv a slobôd v prípravnom konaní, ak dospeje k záveru, že boli porušené. Keďže po prípadnom podaní obžaloby by súd prvého stupňa konajúci v trestnej veci sťažovateľa, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania boli súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv v trestnej veci, ktorá nebola v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne

skončená, k záveru, že v tomto prípade je daný dôvod odmietnutia sťažovateľovej sťažnosti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

2. Obdobne vo vzťahu k námietke sťažovateľa smerujúcej proti postupu a uzneseniu špecializovaného trestného súdu ústavný súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že napadnuté uznesenie, ako aj postup špecializovaného trestného súdu na základe sťažnosti sťažovateľa podanej ústne do zápisnice dňa 20. októbra 2010 preskúmal najvyšší súd, pričom o jeho sťažnosti rozhodol uznesením sp. zn. 6 Tost 31/2010 z 2. novembra 2010 tak, že sťažnosti sťažovateľa vyhovel a prepustil ho z väzby na slobodu. Ústavný súd preto konštatuje, že postup a uznesenie špecializovaného trestného súdu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa nemá právomoc preskúmať, keďže ho preskúmal na základe sťažnosti sťažovateľa najvyšší súd. Z tohto dôvodu sťažnosť aj v časti smerujúcej proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. US 133/05, IV. ÚS 155/2010).

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2011